

HUOM! Tämä ohje on Kennelliiton yleisohje. Mahdolliset koemuotokohtaiset ohjeet löytyvät koemuodon sääntö- ja ohjeosiosta.

PALKINTO-, ARVOSTELU- JA YLITUOMAREIDEN KOULUTUS JA PÄTEVÖIMINEN SEKÄ TOIMINTA

Voimassa 1.1.1995 alkaen Muutokset hyväksytyt 8.5.2002 ja 9.3.2011

PALKINTO- JA ARVOSTELUTUOMARIT

I PALKINTO- JA ARVOSTELUTUOMAREIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJEET

- * Koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia palkintotuomareita sekä arvostelutuomareita ja pyrkiä yhtenäistämään koe- ja kilpailuarvostelua sekä pitämään tuomareita kehityksen tasalla.

II ARVOSTELU- JA PALKINTOTUOMARILLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

- * Hänen on oltava luonteensa ja arvostelukykyensä puolesta tähän tehtävään sopiva.
- * Omattava luontaisia taipumuksia ja riittävä fyysinen kunto kyseiseen tehtävään.
- * Arvosteluvastuussa olevan tuomarin (ryhmätuomarin) on oltava täysi-ikäinen 18 vuotta täyttänyt henkilö. Mikäli arvostelussa käytetään useampia tuomareita voi tuomariryhmän toisina tuomareina toimia 15 vuotta täyttänyt arvosteluoikeudet omaava henkilö.
- * Oltava perehtynyt ennen tuomarikoulutuksen aloittamista ao. koemuodon rotujen käyttöön metsästyksessä (metsästyskoirat) tai koiran käyttökoulutuksessa (muut). Lisäksi hänen on täytettävä mahdolliset koemuotokohtaiset lisävaatimukset.
- * Täytettävä Kennelliiton kulloinkin asettamat jäsenyysvaatimukset.

III KOULUTUS

- A. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS
- B. KURSSIEN OHJELMA JA KOULUTUS
- C. TUOMARIEN PÄTEVÖINTI TUOMARIEN JATKOKOULUTUS
- D. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

A. TUOMARIKURSSIEN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

- * Kyseisiä kursseja saavat järjestää kennelpiirit ja niiden jäsenyhdistykset, rotujärjestöt sekä liitot ja niiden jäsenyhdistykset.
- * Kurssianomukset jätetään kennelpiireille, rotujärjestöille ja liitoille määräaikaismoitoksia noudattaen. Anomuksesta tulee käydä ilmi aika, paikka, järjestäjä ja kurssinjohtaja.
- * Ne kurssit, joissa tuomareiden pätevöinnin suorittaa kennelpiiri on kurssilupa myös anottava kennelpiiriltä Muissa tapauksissa kurssiluvat myöntää rotujärjestö tai liitot jäsenyhdistyksilleen. Kennelpiirien, rotujärjestöjen ja liittojen ei tarvitse anoa omien kurssiensa lupia Kennelliitolta
- * Kurseista ilmoitetaan ennen niiden pitämistä Kennelliiton ja tarvittaessa rotujärjestöjen sekä liittojen julkaisuissa, ellei asiaa ole Kennelliiton erillispäätöksellä toisin määritelty.

B. KURSSIEN OHJELMA JA KOULUTUS

- * Kursseille osallistujien velvollisuus on tutustua etukäteen kurssimateriaaliin, jota saa järjestäjiltä.
- * Hakemuksen kurssille pääsystä tekee asiasta kiinnostunut itse tai jäsenyhdistys, jossa hän on jäsenenä, jos koemuotokohtaisesti ei toisin määrätä.
- * Kurssien johtajina ja heidän varamiehinään saavat toimia ko. koemuotojen ylituomarit, ellei kennelpiirien, rotujärjestöjen ja liitojen toimesta ole toisin päätetty. Rotujärjestöillä ja liitoilla on oltava jokaista koemuotoa varten Kennelliiton hallituksen hyväksymä koulutusohje ja kurssiohjelma, jonka perusteella opetus ja käytännön harjoittelu suoritetaan.
- * Kurssin päätteeksi kokelaan on suoritettava hyväksytysti kirjallinen ja suullinen koe, sekä mahdollinen käytännön koe.
- * Kurssin hyväksytysti suorittaneelle annetaan siitä todistus.
- * Hyväksytysti suoritettua kurssia jälkeen tuomarikokelas suorittaa kokeiden yhteydessä ohjeissa määritellyn määrän kokelasharjoitteluja vähintään kahden ylituomarin hyväksymänä. Näissä kokelasharjoitteluissa on koiraa pystyttävä arvostelemaan kaikkien oleellisten ominaisuuksien / suoritusten osalta.

C. TUOMAREIDEN PÄTEVÖINTI

- * Anomuslomakkeena päteväimiseksi käytetään tätä tarkoitusta varten laadittua kokelaskorttia. Anomuksen tulee sisältää kaikki siinä vaaditut tarpeelliset tiedot ratkaisua varten.
- * Arvostelu- tai palkintotuomarikortin 15 vuotta täyttäneelle jäsenyhdistyksensä jäsenelle myöntää kennelpiiri. Palveluskoirakokeissa myöntäjänä on Palveluskoiraliitto ja vinttikoirakokeissa Vinttikoiraliitto. Arvostelu- tai palkintotuomari katsotaan päteväidiksi silloin, kun hänelle on hyväksytty ko. kokeen tuomarikortti.
- * Metsästyskoirien jäljestämiskokeen (MEJÄ), Tottelevaisuuskokeen (TOKO), Agilitykilpailun (AGI), noutajien kaikkien kokeiden (NOU, NOME-A, NOME-B, NKM, NOWT), vahingoittuneen hirvieläimen jäljestyskokeen (VAHI), kanakoirien erikoiskokeen (KAER), kanakoirien metsästyskokeiden (KAME, KAKE, KATU), spanielien taipumuskokeen (SPA) ja luonnetestin (LTE) arvostelevana tuomarina toimii pätevä ko. koemuodon ylituomari.

D. TUOMAREIDEN JATKOKOULUTUS

1. OSALLISTUMINEN JATKOKOULUTUKSEEN

- * Arvostelu- ja palkintotuomareiden velvollisuus on pysyä ajan tasalla tuomarehtävien hoidossa, jotta heille voitaisiin antaa uusia tehtäviä.
- * Heidän on toimittava tuomarina, osallistuttava jatkokoulutustilaisuuteen tai toimittava ko. koelajin kilpailijana kahden viimeisen vuoden aikana. Rotujärjestöt ja liitot voivat määrittellä asian tarkemmin koemuotokohtaisesti.
- * Tuomareiden pätevyyksien tarkistaminen kuuluu koetoimikunnalle ja kokeen ylituomarille.

2. JATKOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

- * Jatkokoulutustilaisuuksien anominen ja järjestäminen sekä niistä tiedottaminen suoritetaan kohdan III A mukaisesti.

- * Jatkokoulutuskursseja pyritään järjestämään kaikkialla ko. rodun tai koemuodon harrastusalueella joka vuosi.
- * Jatkokoulutukseen osallistumisesta annetaan merkintä koetuomarikorttiin tai erillinen todistus.

YLITUOMARIT

I YLITUOMARIEN KOULUTUS JA PÄTEVÖIMISOHJEET

Ylituomarien koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia ylituomareita, pyrkiä yhtenäistämään koe- ja kilpailuarvostelua sekä pitää tuomarikuntaa jatkuvan kehityksen tasalla.

II YLITUOMARIKSI AIKOVALLE ASETETTAVAT YLEISET VAATIMUKSET

- * Oltava luonteensa ja arvostelukykynsä puolesta tähän tehtävään sopiva.
- * Omattava luontaisia taipumuksia ja riittävät fyysiset ominaisuudet ylituomarin tehtävään.
- * Oltava arvostettu ja kokenut koe- tai kilpailutuomari ja hyvin perehtynyt ko. koemuotoon ja siihen osallistuviin rotuihin. Perehtyneisyyden erityisvaatimukset ja erikoistumiskurssit määrittelevät rotujärjestöt ja liitot.
- * On toiminut aktiivisesti harrastamansa koemuodon kouluttajana ja kouluttamallaan koiralla palkinnoille päässeenä koiranohjaajana.
- * Pystyttävä koetuomarien ja koetoimihenkilöiden koulutukseen.
- * On suorittanut hyväksytysti koetoimitsijakoulutuksen ja osallistunut useasti kokeiden tai kilpailujen järjestelyvastuuseen.
- * Täytettävä mahdolliset koemuotokohtaiset lisävaatimukset.
- * Täytettävä Kennelliiton määrittelemät jäsenyystvaatimukset.

III KOULUTUKSEN KOOSTUMINEN

- A. Ylituomarikurssin anominen ja järjestämisoikeus
- B. Uusien ylituomarien koulutus ja pätevänti
- C. Ylituomarien jatkokoulutus

A. YLITUOMARIKURSSIN ANOMINEN JA JÄRJESTÄMISOIKEUS

- * Ylituomarikursseja saavat järjestää rotujärjestöt ja liitot yhteistoiminnassa Kennelliiton kanssa. Yhteistyöhön voivat osallistua myös kennelpiirit ja jäsenyhdistykset.

Kurssien järjestämisestä on ilmoitettava määräaikaismuutoksia noudattaen Kennelliitolle ja tiedotettava riittävän ajoissa Koiramme-lehdessä.

Kurssin kouluttajat voidaan nimetä joko järjestäjien esityksen perusteella tai Kennelliiton toimesta.

B. UUSIEN YLITUOMARIEN KOULUTUS JA PÄTEVÖINTI

Koulutus jakautuu viiteen (5) vaiheeseen:

1. Rotujärjestön tai liiton ennakkovalmennus tai erikoistumiskurssit
2. Peruskoulutus Kennelliiton toimesta (aluekouluttajat/ylituomarit)
3. Erikoistumiskoulutus rotujärjestöjen tai liittojen toimesta
4. Koearvostelut ja mahdolliset harjoitusarvostelut
5. Ylituomariksi päteväminen

1. ROTUJÄRJESTÖN TAI LIITON ENNAKKOVALMENNUS TAI ERIKOISTUMISKURSSIT

- * Ennen varsinaista ylituomarikoulutuksen alkamista tulee tuomariksi aikovan hankkia ennakkovalmennusta, jonka tarkoituksena on tiedon ja kokemuksen saaminen. Tämä voi tapahtua opiskellen, käyttämällä hyväksi alan kirjallisuutta ja lehtiä sekä keräämällä kaikkea sitä tietoutta ja kokemusta, jota saadaan olemalla mukana kenneltoiminnassa.
- * Ylituomariksi aikovan tulee osallistua ko. kennelpiirin, rotujärjestön tai liiton ohjeiden mukaan järjestettyyn ennakkovalmennukseen, erikoistumiskurssiin ja karsintakokeeseen mikäli tällaista ko. koemuodon tai kilpailun osalta järjestetään.

2. PERUSKOULUTUS KENNELLIITON TOIMESTA

- * Ylituomariperuskurssi kestää yhden (1) päivän.
- * Kouluttajina peruskurssilla toimivat Kennelliiton nimeämät laajan kenneltietoisuuden omaavat ylituomarit yhdessä aluekouluttajien kanssa.

Ylituomarikoulutukseen hakeutuvien henkilöiden kennelpiirit hyväksyvät jäsenyhdistyksen esityksestä peruskurssille ne henkilöt, jotka täyttävät ylituomariksi aikovalle asetetut yleiset vaatimukset. Vaadittaessa karsintakoetta tulee se olla suoritettuna ennen ylituomarikoulutuksen aloittamista. Koulutukseen hakeudutaan kirjallisesti käyttäen Kennelliiton ylituomarikokelaslomaketta.

- * Peruskurssilla tulee käsitellä ainakin seuraavia asioita:
 - Kennelliiton yleiset säännöt ja koeasiapaperit
 - koiran rakenne
 - koiran luonne ja käyttäytyminen
 - tuomarietiikka
 - esiintymistaito
 - koira ja lainsäädäntö
- * Peruskoulutuksesta on annettava kirjallinen todistus

3. ERIKOISTUMISKOULUTUS ROTUJÄRJESTÖJEN TAI LIITTOJEN TOIMESTA

- * Erikoistumiskoulutuksen avulla ylituomarikokelaan tulee saavuttaa sen koemuodon tai kilpailusuorituksen riittävä tuntemus mihin hän on pätevytyksessään ja omaksua käytännöllinen tapa hoitaa tehtävänsä mahdollisimman tasapuoliseen ja oikeaan lopputulokseen.
- * Erikoistumiskurssille valitaan rotujärjestöjen tai liittojen toimesta peruskurssin hyväksytysti suorittaneet henkilöt.

- * Ylituomarikoulutuksen erikoistumiskoulutus jakaantuu teoreettiseen ja käytännölliseen osaan.
- * Kouluttajina toimivat rotujärjestöjen, liittojen tai Kennelliiton nimeämät ylituomarit jotka katsotaan riittävän päteviksi ja kokeneiksi mainittuun tehtävään.
- * Erikoistumiskoulutuksessa käsitellään ainakin seuraavia asioita:
 - koe- ja kilpailusääntöjen käytön ja erityispiirteiden yksityiskohtainen selvittäminen
 - ylituomarin ohjesääntö ja toimintaohje
 - koetoimitsijaohjeet
 - ko. koemuotoa koskevat yleiset säädökset
 - ko. koemuodon koeasiapaperit
 - kurssin päätteeksi on suoritettava hyväksytysti kirjallinen ja suullinen loppukuulustelu
- * Erikoiskoulutuksesta on annettava kirjallinen todistus

4. *KOEARVOSTELUT JA MAHDOLLISET HARJOITUSARVOSTELUT*

- * Ylituomarikokelaan on hyväksytysti suoritettava kussakin koe-/kilpailumuodossa erikseen määrätyt harjoitus- ja koearvostelut
- * Mikäli koearvosteluja vaaditaan, niitä on oltava vähintään kaksi (2) ja ne suoritetaan kennelpiirin, rotujärjestön tai liiton määräämässä kokeessa vähintään kahdelle kokeneelle ylituomarille
- * Harjoitus- ja koearvosteluista on annettava kirjalliset todistukset.

5. *YLITUOMARIKSI PÄTEVÖIMINEN*

- * Anomuksen tekee tuomarikokelas.
- * Anomuslomakkeena käytetään samaa Kennelliiton ylituomarikokelaslomaketta tarpeellisine liitteineen, jolla koulutukseen hakeuduttiin.
- * Anomukseen hankitaan lausunto rotujärjestöltä tai liitolta, joka lähettää sen Kennelliitolle.
- * Kennelliitto pätevoi ylituomarit
- * Ylituomari katsotaan pätevädyksi kun hän on saanut siitä tiedon Kennelliitolta.
- * Ylituomarilla on oltava voimassa mahdollinen ko. koemuodon palkintotuomarikortti ja arvosteluoikeus.

C. YLITUOMARIEN JATKOKOULUTUS

1. *OSALLISTUMINEN JATKOKOULUTUKSEEN*

- * Ylituomareiden on osallistuttava hänelle suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään joka toinen kerta, ja hänen on toimittava tuomarin tai koetoimitsijan tehtävissä tai osallistuttava kokeisiin kilpailijana vähintään kerran kahden vuoden aikana.
Esim: Mikäli rotujärjestö järjestää jatkokoulutusta joka vuosi on ylituomarin osallistuttava koulutukseen vähintään joka toinen vuosi.
- * Sääntömuutosten jälkeen on ylituomareiden käytävä uudistettujen sääntöjen mukainen jatkokoulutus ennen kuin hän voi ottaa vastaan uusia tuomari tehtäviä.
- * Kennelpiirin, rotujärjestöjen ja liittojen on valvottava, että ylituomari on osallistunut jatkokoulutukseen rotujärjestön tai liiton vaatimusten mukaan ennen kuin hänelle annetaan uusi ylituomari tehtävä.

2. *JATKOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN*

- * Ylituomarien jatkokoulutusta saavat järjestää kennelpiirit, rotujärjestöt ja liitot yhteistoiminnassa keskenään
- * Jatkokoulutustilaisuuksista on ilmoitettava hyvissä ajoin ennen tilaisuutta Koiramme-lehdessä (SPKL Palveluskoirat lehdessä).

IV YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN JA PALAUTTAMINEN

- * Kennelliitto voi poistaa ylituomarioikeudet tai peruuttaa arvostelu oikeudet henkilöltä, joka todetaan tehtävänsä epäpäteväksi ja joka ei enää täytä kohdan II vaatimuksia (yleiset vaatimukset).
- * Kennelliitto voi peruuttaa arvostelu oikeudet kennelpiirin, rotujärjestön tai liiton esityksestä henkilöltä, joka ei täytä jatkokoulutusveloitettaan ja toimintavaatimusta (kohta C 1).
- * Mikäli ylituomarille ollaan esittämässä kurinpidollisia toimenpiteitä voi Kennelliitto pidättää arvostelu oikeudet asian käsittelyn ajaksi.
- * Kennelliitto voi palauttaa arvostelu oikeudet pidättämisesityksen tekijän perustellusta esityksestä.
- * Rotujärjestöt voivat jatkokoulutusveloitteen lisäksi määritellä mahdollisia lisätehtäviä ylituomareille, joilla arvostelu oikeudet ovat olleet poistettuna.